

David Kornhauser: Japan: geographical background to urban-industrial development. 2. ed.

Longman, London 1982. XVI, 189 s., ill. 22 cm. £5.95.

Den på europæiske sprog forekommende geografiske litteratur om Japan er meget lidt omfattende. Trewartha's ret store bog om Japan er nok stadig den mest benyttede, Dempster's (Japan Advances) er et godt supplement o.s.v. Men en handy og ny oversigt har der længe været behov for. Kornhauser's »Japan« udfylder denne niche fortræffeligt. Den er helt ny (1982), og den er tiltalende opbygget over en beskrivelse af landskaber og deres udvikling. En helt igennem anbefalelsesværdig introduktionsbog.

Sofus Christiansen

Nowcasting, ed. by K. A. Browning.

Academic Press, London 1982. XIV, 256 s., ill. 24 cm. £24.20.

Bogen udgøres af en række indlæg fra IAMAP (International Association of Meteorology and Atmospheric Physics) – Symposiet i Hamburg, aug. 81. Indlæggene har – sammen med en lang række andre – været udgivet som symposiepapir af ESA.

Bidragene til bogen er udvalgt og ordnet emnemæssigt således, at man får mulighed for at se, hvilke nyskabelser og idéer, der tilsyneladende finder sted inden for de forskellige områder af meteorologien, man anvender til nowcasting.

Nowcasting er betegnelsen for dét, at forudsige det lokale vejr for en længere eller kortere periode på en observationsintensiv baggrund; det vil sige ved inddragelse af alle tilgængelige data. Heri ligger også, at hovedindholdet i artiklerne beskæftiger sig med data fra satellitter og med EDB-samkøringer af disse med mere traditionelle former for observationsdata.

Sten Folving

Ulrich Zanke: Grundlagen der Sedimentbewegung.

Springer, Berlin 1982. XII, 402 s. 25 cm. DM 58,-.

Bogen omhandler strømmende vand og lufts transport af kohæsiøsløst materiale. Det er en grundbog, hvor hvert afsnit indledes med en grundig historisk gennemgang og afsluttes med gennemregnede taleksempler. Det transporterende og det transporterede medium behandles hver for sig, hvorefter to-fase fænomenet transport af materiale i et strømmende medium behandles dels kvalitativt og dels kvantitativt ved gennemgang af de mest kendte sedimenttransportformler.

Herefter behandles den suspenderede sedimenttransport og de karakteristiske former, der er en følge af transporten. Afslutningsvis behandles kriterier for opstilling af modeller og metoder til beregning af erosionsdybder. Bogen er righoldigt illustreret med figurer og tabeller, hvoraf de fleste dog er hentet fra anden litteratur. Bogen er på grund af sin grundige gennemgang af fænomenerne vel-egnet som lærebog, men føjer ikke noget væsentligt nyt til den allerede eksisterende litteratur om emnet.

Morten Pejrup

J. D. Collinson and D. B. Thompson: Sedimentary structures.

Allen & Unwin, London 1982. XIV, 194 s., ill. 25 cm. Hardback: £18,-. Paperback: £8.95.

Det er bogens mål at kombinere beskrivelsen af recente sedimentologiske processer med beskrivelsen og tolkningen af sedimentære strukturer samt at inspirere læseren til at indsamle felddata på en systematisk måde. Efter en generel indledning gives en basal gennemgang af strømmende vands fysiske egenskaber og disses betydning for transporten af sediment i en turbulent strømning. Herefter behandles erosions- og aflejringsstrukturer hver for sig, idet beskrivelsen af de forskellige aflejringsstrukturer er behandlet for sediment med forskellig middeldkornstørrelse. Endelig gives en gennemgang af strukturer forårsaget af kemisk eller biologisk aktivitet. Bogen er primært skrevet for universitetsstudiers første del, og en noget inhomogen behandling af de forskellige emner gør det vanskeligt at anvende den ud over dette niveau. Beskrivelsen af de basale recente processer er i herværende bog tillagt større vægt end det er sædvanligt for bøger af denne type.

Morten Pejrup

Eduard Imhof: Cartographic relief presentation.

de Gruyter, Berlin 1982. XVIII, 389 s., ill. & 14 tvl. i lomme. 27 cm. DM 198,-. Oversat efter: Kartographische Geländedarstellung. Der er tale om en oversat, engelsksproget udgave af professor Imhofs bog, Kartographische Geländedarstellung, fra 1965. Det er efterhånden blevet en af de få kartografiske bøger.

Det er tydeligt, at forfatteren har baggrund i den rige alpine kartografitradition. Men også kartografer, der til dagligt færdes i mere flade landskabsformer kan hente viden og inspiration i bogen, der direkte henvender sig til korthåndværkeren og til kort-

redaktøren.

Fagligt set, ville et par ærinder i denne nye udgave med henblik på moderne digital kartografi have været på sin plads.

Sten Folving

G. Jan van Apeldoorn: Perspectives on drought and famine in Nigeria.

Allen & Unwin, London 1981. XII, 184 s. 23 cm. Hardback: £10,-.

Bogen er atter et bidrag til den snart omfattende litteratur om det tørkeramte Vest-Afrika.

Forfatterens hovedærinde er at påvise, at dagens katastrofale fødevarer-mangel-situation primært må ses som et resultat af V-Afrikas placering i periferien af verdens kapitalistiske system. Nigeria er det gennemgående regionale eksempel; de mere præcise dokumentationer, som denne specifikke afgrænsning åbner mulighed for, savnes dog i højere grad.

Stilen er teoretisk og diskuterende, hvilket i sig selv kan være en vigtig kvalitet. Bogen er da også interessant polemisk læsning for den, som forlods kender noget til emnet. For den helt ukyndige kan de til tider tendentiose kritiske referater af andre arbejder efterlade fejlagtige indtryk af disse, ligesom udeladelse af vigtige detaljer (f.eks. konsekvenserne af de eksisterende forskelle i befolkningspres) gør, at også bogens årsagsforklaring bliver skæv.

Anette Reenberg

B. L. C. Johnson: Bangladesh. 2. ed.

Heinemann, London 1982. 133 s.: ill. 26 cm. £9.50.

Der er kun udgivet få geografier over Bangladesh. Mest kendt er vel de relativt nye af Er Raschid og Ahmad.

Johnsons er mindre ambitiøs end de nævnte, men giver alligevel en moderne oversigt med mange gode detaljer.

Bogen er letlæst og velillustreret. Den kan bruges til undervisning og almindelig oplysning – ud over, hvad der tilbydes i SIDA's og DANIDA's landsbeskrivelser.

Sofus Christiansen

Johann Reinhold Forster: Beobachtungen während der Cookschen Weltumsegelung 1772-1775: Gedanken eines deutschen Teilnehmers.

(Quellen und Forschungen zur Geschichte der Geographie und der Reisen, 13).

Brockhaus, Stuttgart 1981. XX, 588 s.: 3 kort. 21 cm. DM 108,-.

I serien af kildekrifter til geografien og opdagens historie er nu udkommet For-

sters nu 200-årige bog »Beobachtung . . .« Gennemlæsning af den systematisk ordnede beskrivelse af sydhavsopdagelserne giver et godt indtryk af de mange og præcise iagttagelser Forster og søn havde foretaget på Cook's rejser. Ikke alene fremgår de to videnskabsmænds styrke i den klassiske geografi, men de forsøger endog som moderne etnografer at se verden gennem den lokale kulturs øjne.

Måske burde bogen have været trykt med moderne skrift, men man læser gerne faksimile siderne med »krøllede bogstaver« for at nyde de mange skarpe iagttagelser.

Sofus Christiansen

Hussein M. Fahim: *Dams, people and development: the Aswan High Dam case.*

Pergamon Press, New York 1981. XVI, 187 s., ill. 24 cm. \$19.50.

De store dæmninger (Aswan, Volta, Kariba for at nævne nogle) har bragt store fremskridt – og store problemer – med sig.

Hussein Fahim har forsøgt i en meget klar fremstilling at vise, hvor vanskelige vurderingerne er. Bogen belyser Aswan-eksemplet i ret stor detalje og giver et værdifuldt bidrag til diskussionen.

Sofus Christiansen

Hans-Georg Bohle: *Bewässerung und Gesellschaft im Cauvery-Delta (Südindien).*

(Erdkundliches Wissen; H. 57). (Geographische Zeitschrift. Beih.).

Steiner, Wiesbaden 1981. XVI, 266 s., ill. & 7 kort i lomme. 24 cm, DM 68,-.

Bohls arbejde er blandt de mest grundige, moderne behandlinger af det våde højintensive risbrug. Der gives en grundig beskrivelse af dette på historisk baggrund og flere af de klassiske spørgsmål tages op. Således f.eks. den formodede sammenhæng mellem kunstvanding og samfundsudvikling samt virkningerne af den Grønne Revolution. Arbejdet har betydelig interesse ved sin kvalitet og sit emne. Det valgte regionale eksempel har desuden en vægt i U-landssammenhæng, der gør det værd at basere videre overvejelser på.

Sofus Christiansen

Forschungsbeiträge zur Landeskunde Süd- und Südostasiens.

(Festschrift für Harald Uhlig zu seinem 60. Geburtstag – Bd. 1). (Erdkundliches Wissen; H. 58).

Steiner, Wiesbaden 1982. XV, 253 s.: ill. 24 cm. DM 56,-.

Festskriftet til Uhligs 60-årsdag handler naturligt om Syd- og Sydøstasien, hvorom så

stor en del af hans indsats som landbrugsgeograf har drejet sig.

Skriftet giver en spændende biografi af fødselaren og et antal artikler som hyldest. En del af skriftets artikler er sammendrag af andre, tidligere, men er måske nyttige i deres korte form. Dertil kommer flere gode nye ting.

At festskriftet er en smuk hyldest til Uhlig er ubestrideligt, men hvordan finder interesserede frem til f.eks. Nitz'es gode lille opsats om sydøstindiske vandingsystemer?

Sofus Christiansen

Angelika Sievers: *Südasiens: und andere ausgewählte Beiträge aus Forschung und Praxis.*

(Kleine geographische Schriften; Bd. 4).

Dietrich Reimer, Berlin 1982. 261 s., ill. 24 cm. DM 58,-.

Festskriftet til Prof. Sievers 70-årsdag er en antologi af hendes skrifter, som koncentrerer sig om regionalgeografi og didaktik. I skriftet er der en vis koncentration om Sri Lanka og Nigeria. Gensynet med Sievers arbejder er tiltalende og de placerer hende smukt i den klassiske Länderkunde-tradition. Festskriftet sammenfatter et smukt facetteret billede af hendes virke.

Sofus Christiansen

Atlas del Ecuador, bajo la dirección de Anne Collin Delavaud.

Editions J. A. Paris 1982. 80 s., kort. 30 cm. FF 85,-.

Et atlas opbygget over en snes emner behandlet ved fra 2 til 10 sider. Kortene er tydeligt trykt; de fleste kort i skala 1:4 mio eller 1:6 mio – i en del tilfælde lovlig groft målestoksforhold. En hel del detailkort, diagrammer og tabeller supplerer. For en tematisk atlas af dette omfang er der gjort relativt meget ud af teksten. En net lille atlas – på spansk.

Henning Mørch

Peter Weber: *Portugal: räumliche Dimension und Abhängigkeit.*

(Wissenschaftliche Länderkunden, Bd. 19). Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1980. XVI, 308 s.: ill. & 4 s. tav. 22 cm. DM 83,-.

Wolf-Dieter Hütteroth: *Türkei.* – (Wissenschaftliche Länderkunden, Bd. 21).

Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1982. XXI, 548 s., ill. 22 cm. DM 105,-.

To bind i denne uundværlige serie af regionale monografier, der omfatter stadig flere

lande for hvilke, der under vore breddegrader kun er lidt tilgængelig litteratur – d.v.s. på engelsk eller som her på tysk. De er begge udmærket illustreret med mange tematiske oversigtskort, men også adskillige sær- og detailkort, og der er mange udmærkede tabeller. »Portugal« bringer henvend 200 litteraturhenvisninger og »Tyrkiet« ca. 700! – »Portugal« er strengt erhvervs-geografisk opbygget; d.v.s. baseret på de tre erhvervssektorer. Naturforhold behandles således meget fornuftigt direkte som ressourcer for produktionen, omend omfanget er meget knapt – men måske acceptabelt. Fremstillingen i denne monografi er rettet mod de seneste årtier. – »Tyrkiet« er mere traditionelt opbygget. Naturforhold får derfor de mere omfattende og tilfredsstillende behandling – også betragtet som ressourcer. Og denne forfatter interesserer sig tydeligvis mere for historiske forhold. Denne monografi kan derfor nok finde mere alsidig anvendelse. Valutafortold gør prisen på de to bøger noget pebret, men de må nærmest være nødvendighedsartikler for dem, der arbejder med de to lande.

Henning Mørch

Africa South of the Sahara 1982-83. 12th ed.

Europa, London 1982. XXIV, 1399 s., ill. 26 cm. £48,-.

Nyttigt opslagsværk a la »Stateman's« med større vægt på den tekstmæssige behandling. Hovedparten af bogen er ca. et halvt hundrede artikler om enkelte lande i alfabetisk orden. Disse artikler omfatter som hovedregel afsnittene »Physical and social geography«, »Recent history«, »Economy« der hver er forfattet af bekendte fagfolk – samt de redaktionelle afsnit »Statistics«, »Directory« og »Bibliography«. Bogen indledes med ca. 100 sider »Background to the Continent« og ca. 50 om regionale organisationer.

Henning Mørch

Gottfried Pfeifer: *Kulturgeographie in Methode und Lehre: das Verhältnis zu Raum und Zeit.* – (Erdkundliches Wissen H. 60).

Steiner, Wiesbaden 1982. XI, 471 s. ill. 24 cm. DM 66,-.

De heri foreliggende 19 udvalgte essays, alle skrevet af Gottfried Pfeifer, spænder tidsmæssigt over årene 1928 til 1976. Det er en række betragtninger over tid og rum i geografien, dels på baggrund af forfatterens egne læremestres tanker. som Leo Waibel, W. Credner, Carl Sauer (hvortil føjes Alexander von Humboldt), dels nogle personlige tanker i relation til samtidige forskeres opfattelser og endelig nogle empiriske arbejder. Man